

napredno učiteljstvo ne stre ogrođa te — ne telovadne — ampak fanatično klerikalne organizacije. — Učiteljstvo, naprej! To notri zasadimo izstradane zobe, da pokažemo, kako učinkuje princip „izstradane“, ki so si ga stavili klerikalni poslanci napram učiteljstvu v deželnem zboru!

* Slaba vest! Niti iz številke v številko se ne upajo „Slovenčevi“ uredniki pogledati in odgovarjati. „Slovenec“ odgovarja na našo obrambo vsako soboto, a vedno za en teden in eno številko nazaj, da bi s tem morebiti preslepili še koga. — Toda resnica ostaja v ključnem zboru!

Učiteljski vestnik.

Tovarišicam! Tudi ve pohitite z duhom današnjega časa. Ni bilo vedno le učiteljstvo krivo, da se je čulo premnogokrat jadikovanje o pomanjkanju kolegialnosti od strani tovarišic. Premnogokrat ste same napravile tesni kolegialnosti konec, kar nam jasno kažejo slučaj, da možko učiteljstvo visoko spoštuje one tovarišice, ki spoznajo smisel resnosti in dela in se točno in vsestransko zvedajo svoje vzvišene naloge in svojega poklica, ki jih v mnogih ozirih postavljajo nad moči mose. Smisel resnosti v posameznih slučajih je napravljala ločitev med tovariši in tovarišicami. Ne pričakujte rešitve vseh stanovskih vprašanj le od tovarišev, same sežite v razreševanje posameznih vprašanj, ker v preminogih ozirih tovariši ne morejo upoštevati naših teženj, ker jih ne poznajo tako natanko kakor me same — in le od tod izvira premnogokrat nevolja med nami, ki pa jo zakrivimo me same. Da naš stanovski list ne razpravlja teženj z našega stališča v ožjem obsegu, smo deloma tudi same krive. — Naj bi nas spoznanje privedlo na druga pota! — Tudi to, da ostaja končni smoter — zakon, ne opravičuje resnosti v izvrševanju dela, ki ga nudita stališče in stan, ker sedaj je dana prilika, da se žena izkaže vredno postati slovenska mati. Ne bo to ponižalo ugleda učiteljice, temveč ga bo to še dvignilo, ker izkazala bo, da tudi v začasnem svojem stanju ni lahkomiselno zapravila časa, ampak ga je vedno porabila v prid stanu in naroda, kar kvalifikuje njeno vrednost in zmožnost.

Žensko vprašanje in učiteljica.

Referirala na shodu učiteljskih abiturientov E. Keržičeva.

Dandanes, ko se vse bori in poganja z večjim ali manjšim uspehom za svoje pravice, se ne smemo čuditi, če so se postavile tudi žene v vrsto borilcev, da si pridobijo svoje pravo.

Ženske, ki se bore za svoje pravice, imenujemo — emancipirane. Navadno imajo moški nekako mrzno do emancipirank, to pa le zaradi slabe informacije o smotrih in željah prave ženske emancipacije. Večkrat sicer tudi pri nas govore v družbah o ženskem vprašanju, toda žalibog le malokdaj resno, navadno radi smešijo važnost ženskega vprašanja na vse načine. Pri tem so pa krive tudi ženske same. Mnoge, ki se drže za emancipirane, pretiravajo in zaradi prepovršnega pojmovanja zabredejo v ekscentričnost, ki ne dela časti pravi emancipaciji. Zato vladajo tudi pri nas različna mnenja o ženski emancipaciji.

Odločila sem se danes, da povem, kakšno si mislim jaz emancipirano ženo.

Primerjajmo emancipirano in moderno ženo. Kakšna razlika! Moderni ženi je potreba oboževanja in toalete kakor ribi vode. Ako ji vzameš to dvoje, ti ostane le mrtva brezposlambna stvar. Medtem ko moderna žena smatra ljudem le one osebe, ki zavzamejo v družbi z njo isto — ali vsaj ne mnogo nižje stališče — in so ji najnižji sloji le nekake neprijetne, manj vredne prikazni, s katerimi niti od daleč ne bi hotela priti v dotiko — ve emancipirana žena, da je vse človeštvo ena sama velika rodovina, razdeljena sicer v narode in stanove, ne pa v gospodo in borna brezpravna bitja. Ona ve, da mora vsak ud te rodovine skrbeti in neumorno delovati za njen blagor sploh ter posebej za blagor onega naroda, katerega mati ga je rodila.

Emancipirana žena se popolnoma zaveda svoje dolžnosti, ki jo je prejela z življenjem vred. Zaveda se svoje zmožnosti v izpolnjevanju in izpolnitev teh dolžnosti. Ona hoče biti koristen ud svojega naroda in človeške družbe. Kako pa pride ona do te zavednosti? Po trudu in duševnem delu. Veda prinaša osvobojenje, in kdo je najpotrebnejši osvobojenca? — Žena!

IZOBRAZITI — duševno, omikati se hoče vsaka emancipirana žena, a ne zaradi osebne časti in dobička, pač pa, da laže pomaga moškim ali deluje sama v prid naroda.

Oporeka se ji, da hoče emancipirana žena izpodriniti moške iz služb in jim uriniti kuhalnico in šivanko v roke. To ni upravičeno. Prvič, ker dolgo da bo toliko izobraženih žen, da bi izpodrivale moške iz služb in ker so ženske preveč navezane na domače dela in glede njih preveč vatančna, da bi jih pustile izvrševati moškim. Ona dobi poleg svojih študij vedno dovolj časa za urejevanje domačih opravil in dolžnosti. Medtem, ko moderna žena prodaja svoj dolgčas po divanih in oknih, ga posveti malemu psetu ali mimoidočim in oni čas, ki ga pretolčejo moški po gostilnicah in

kavarnah, porabi takozvana emancipirana žena, da se suče marno po domu s šivanko, glačilnikom, kuhalnico ter premišljeno oskrbuje gospodinjstvo.

(Dalje)

Jubilejski dar.

Učiteljstvo — sebi! Tvrška M. Grubauer, tovarna šolskih zvezkov v Lincu, od izkupička za prodane zvezke na Kranjskem 720 K, tov. Burnik, Barle, Morela, Lavrič, Verdjan in Tavčar iz Metlike 12 K namesto venca na krsto r. g. L. Ganglu; g. Ivan Bonač, trgovec s šolskimi potrebščinami v Ljubljani, 20 K; tvrška Fran Souvan sin zaloga manufakturnega blaga v Ljubljani 15 K; skupaj 767 K; zadnjič izkazanih 2171-10 K, doslej darovanih 2938-10 kron. Bog plati!

Vestnik.

„Slomškarje“ imajo klerikalni grdo za norca. „Soča“ piše: „Slomškarji na Kranjskem so tudi že večkrat zahtevali povišanje plač ter to sporočili dr. Susteršiču in drugim visokim gospodom klerikalnim poslancem. Tudi obljubljeni so jim, da se vse zgodi, kakor hočejo, toda v deželnem zboru kranjskem niso nič hoteli slišati klerikalni poslanci o Ganglovem predlogu glede zvišanja učiteljskih plač. Na Brezjah so zahtevali Slomškarji odpravo krajnih šolskih nadzornikov. V Kranjskem deželnem zboru pa so glasovali klerikalni poslanci, med njimi učitelj Ravnikar in Jaklič ter profesor Jarc, proti predlogu poslanca Gangla, ki je zahteval glede krajnih šolskih nadzornikov ravno isto, kar so sklenili Slomškarji na Brezjah. Ali jih imajo za norca Slomškarje! Pa tudi drugače ne zaslužijo.“

Letnino za učit. konvikt je plačal tov. Edvard Markošek iz Ljubnega na Gorenjskem. Bog plati!

Tvrška Grubauer, tovarna šolskih zvezkov v Lincu, je darovala od izkupička za prodane šolske zvezke učiteljskemu konviktu zopet 720 K. Pri tej priliki tvrško učiteljstvu zopet prav toplo priporočamo in sicer ne samo zato, ker podpira vsako leto z znatno vsoto učiteljski konvikt, temveč tudi zaradi tega, ker so Grubauerjevi šolski zvezki v vsakem oziru res izvrstni. Svoji k svojim!

Ljubljansko učit. društvo je postavilo blagopokojni tovarišici Olgii Kobau-Gasperinovi prav lep nagroni spomenik. Ker je pa ljubljansko učiteljstvo vsako nedeljo in vsak četrtek zaposleno z obrtno nadaljevalno šolo, zato ni bilo mogoče spomenika slovesno odkriti, vabimo pa vse kolegince in kolege, prijateljice in prijatelje, da obiščejo o Vseh Svetih grob prerano umrle, vzorne učiteljice in kolegince Olgie. Na spomeniku je ta-le napis, ki ga je zložil g. dr. Ivo Šorli.

Le skromno znamenje, da tukaj si k počitku legla, Ti bodi, plemenita žena, ta spomenik. Je skromen znak ljubezni naše, ne spomenik. Saj, kjer si mimo šla na svoji zemski poti, povsod pognalo je stotero evetje za Teboj; ta dolga, svetla sled je za Teboj ostala, to spomenik je Tvoj!

Postavilo „Ljubljansko učiteljsko društvo“.

Smrtna kosa. Tovarišu A. Pesku je umrl nadebudni sin Zoran. Naše iskreno sožalje!

I. izkaz prispevkov za Hočevarjev spomenik. Prispevali so doslej sledeči gospodje in dame: po 10 K: Hočevar Anton, Gomilsko; Neimenovan, Zagorje; po 3 K: Staufer Franc, Pilštanj; po 2 K: Kurbus Tom., Slivnica; po 1 K: Sachs Irena, Kozje; Berthold Kristina, Pilštanj; Gherbaz Ivana, Št. Peter; Bračič Emilija, Št. Vid; Bračič Franc, Št. Vid; Moric Emerik, Št. Peter; Krajnik Ivan, Kozje; Pulko Valentin, Dobje; Gradšnik Anton, Polje; Germovšek Miloš, Pilštanj; Ulčar Ljudevit, Kozje; Žolnir Oskar, Vlimje; Pečnik Alojzij, Buče; Jordan Ivan, Prevorje; Potočnik Anton, Podsreda. Skupaj 40 K. Za nadaljne prispevke se priporoča Miloš Grmovšek, nadučitelj.

Pilštanj.
S cirilico ven! Hrvaško učiteljsko društvo „Požeške doline“ je sklenilo pozvati vsa učiteljska društva, da zahtevajo od deželne vlade, da „izbaci cirilico, kao svišan balast iz svih razreda nižih i viših pučkih škola!“ To frankovsko-klerikalno učiteljstvo ima tudi planke na očeh, kakor naši „Slomškarji“, ki potom deželnega zbora sami sebe tepejo.

Poročila sta se na Vranskem tov. Rudolf Vrabi in gđ. Zinka Schwentnerjeva. — Iskrene častitke!

Südmarka na delu. Südmarka je kupila v Cerknici pri Št. Ilju krasno Bindlechnerjevo posestvo za 34.000 K in sicer zaradi slovenske brezbriznosti.

Zgled Slovincem. Do 11. t. m. so nabrali Čehi za milijonski dar Matiči školski K 83.135. Ta številka govori mnogo; nas pa spominja dolžnosti, ki je mi ne izvršujemo v polni meri nasproti ugroženim narodnim mejam.

Večerna šola za odrasle v sv. Ivanu pri Trstu se je pričela v ponedeljek 18. t. m. Poučevala se bo 3 ure slovenščina, 3 ure italijanščina, 3 ure nemščina in 3 ure računstvo. Pout se vrši vsak dan (izvzemaš nedelje) od 7. do 9. ure zvečer. — Svetoivančani! Uporabite to lepo priliko. Obiskujte marljivo šolo, ker to bo le vam v korist!

Iz ljudskošolske službe na Kranjskem. V brezplačno šolsko prakso je sprejeta učiteljska kandidatinja Josipina Franke za Vič. — V Železnikih je imenovan za provizoričnega učitelja Ivan Tavčar. — Namesto obolelega učitelja Bogomira Govekarja pride k D. M. v Polju učiteljska kandidatinja Frančiška Mandelj. Za pomožna učitelja sta imenovana za I. deško ljudsko šolo v Ljubljani Marija Arzelin, za II. učiteljski kandidat Fran Zupan. — V Kočevje pride učiteljska kandidatinja Ana Ganslmayer, v Koprivnik Marija Stimpfl in v Stari log Elizabeta Hönigmann. Učiteljski kandidat Bogomir Račič je imenovan za provizoričnega učitelja na Kalu. Provizorična učiteljica Ana Greben je premeščena iz Trzina v Čemšenik. — Namesto obolelega nadučitelja Leopolda Armiča je imenovana za suplentko na III. mestni deški ljudski šoli v Ljubljani Danica Sinkovič.

— Za učiteljico za ženska ročna dela na ljudskih šolah v Hotičah, v Polšniku, St. Lampertu in v Kresnicah je imenovana Berta Wohinz. — Učiteljski kandidat Fane Tutseh je imenovan za provizoričnega učitelja v Kočevski Reki. Namesto obolele učiteljice Leontine Murgel pride v Kočevje učit. kandidatinja F. Stöckl. Učit. kandidat Anton Skala pride kot prov. učitelj v Podrago. Namesto obolele učiteljice Marije Bučar pride v Belo cerkev učit. kandidatinja Julija Kromar. Učit. kandidat Herman Kmet bo nadomestoval obolelega učitelja Karla Perkota v Šmihelu pri Novem mestu. Namesto obolele učiteljice Roze Salberger pride na Jesenice učit. kandidatinja Ana Čop. Namesto obolelega učitelja Avgusta Jenskota pride na Bled suplentka Antonija Jakličeva. V brezplačno šolsko prakso je pripuščena bivša prov. učiteljica Terezija Furlan na Igu. Učit. kandidat Metod Požar pride na Slap. Učit. kandidatinja Leopoldina Kump pride v Knežak. Učit. kandidat Izidor Smole pride na Vič pri Ljubljani. Učit. kandidat Fran Hočevar pride v Soro. Ker je učitelj Ločniškar prestopil v primorsko šolsko službo, je imenovana na njegovo mesto pri Sv. Gregorju v kočevskem okraju učit. kandidatinja Karolina Riegler. Bivša suplentka Roza Svetlič je imenovana za prov. učiteljico na Ježici. Namesto na dopustu nahajajočega se učitelja Frana Marinčka pride v Št. Vid nad Ljubljano suplentka Roza Jovan. Bivša suplentka na Vrhniki P. Zavašnikova pride za prov. učit. in vod. v Bevke. V Črmošnjice pride učit. kandidatinja Erika pl. Vorbek. Za prov. učit.-voditeljico v Št. Lenarlu pri Škofji Loki je imenovana Terezija Rantova. V Loški potok pride učit. kandidatinja Marija Susteršičeva. Za prov. učiteljico v Koroško Belo učit. kandidatinja Terezija Jalenova.

Listnica uredništva.

A. G.: Prejeli smo in porabimo ob ugodni priliki. Sedaj ni bilo mogoče, kakor lahko izprevidite. Pozdrav in pogumno naprej! — J. P. v H.: Vaše želje sedaj ni mogoče uvaževati. Kaj bi rekli ljudje!

Uradni razpisi učiteljskih služb.

Št. 1164. Štajersko. 162 1—1

Na trirazredni ljudski šoli v Zg. Poljskavi se namesti stalno služba učiteljice z rednimi dohodki po tretjem krajnem razredu.

Redno opremljene prošnje je vpsolati krajnemu šolskemu svetu v Zg. Poljskavi, do konca novembra 1909.

Dokazati je usposobljenost iz obeh deželnih jezikov.

Okrajni šolski svet v Sl. Bistrici, dne 14. oktobra 1909.

Našim rodbinom priporočamo 34

- Kolinsko cikorijo -

Jernej Bahohec

trgovina s papirjem
poleg Prešernovega spomenika

priporoča slavnemu učiteljstvu in drugemu občinstvu svojo bogato zalogo šolskih potrebščin, papirja, zvezkov, šolskih knjig, pisalnega in risalnega orodja, umetnin, trgovskih knjig, razglednic itd. 11 26—22

Prva avstro-ogr. c. in kr. priv. ameriška tovarna Cottage-Organs in orgelj-harmonijev. 36 52 39

Najboljše orgelj-harmonije obeh sistemov izdeluje in pošilja najceneje
RUDOLF PAJKR & Komp.,
Kraljevi gradec št. 133 (Češko).

Zaloga: Dunaj, Praga, Budimpešta. Harmonije na pendel obeh sistemov in vseh velikosti, z natančno orgeljsko mensuro za cerkve, semenišča in kot orglje za vajo.

Pošilja se poštine prosto do zadnje železniške postaje. Gospodom učiteljem visok rabat. Delna odplačila od 8 K dalje. Cenovniki gratis in franko.

„SLAVIJA“

vzajemno zavarovalna banka
V PRAGI

zavaruje v življenjskih oddelkih: na slučaj doživljenja in smrti, doto otrokom, dohodke in pokojnine, ter dovoljuje uradnikom, častnikom, profesorjem, učiteljem in vpokojencem posojila proti prenotaciji na služnini, pokojnini, ženitveni kaviciji itd., in v požarnem oddelku: proti škodam po požaru.

Zavarovani kapital	K 1053.737.339-88
Zavarovalnine	8.090.621-62
Izplačane škode in kapitali leta 1905	4.361.283-89
Rezervne in poroštvne zaloge	41.335.041-01
Pokojninski zalogi (uradniška in zastopniška)	2.188.391-24
Premoženje, naloženo v vrednostnih papirjih, posestvih, posojilih na posestva	34.087.781-48
Izplačana dividenda članom življenj. oddelkov l. 1905	206.296-40
V vsem pa doslej	1.606.893-21
V letu 1905 se je premoženje pomnožilo za	3.004.509-80
V 37 letni dobi svojega obstanka izplačala je banka „Slavija“ svojim članom odd. I—V. za škode in nagrade	97.814.430-97

Vsa pojasnila daje 14 26—20

General. zastop banke „Slavije“
v Ljubljani,
Gosposke ulice št. 12.

37 12 10

Samo

Prva kranjska tovarna testenin v Ilirski Bistrici sme izdelovati „Pekatete“. To Vam daje garancijo, da je res dobro blago.